

Förberedelsearbete

Bättre flyt II – Opererande verksamheter

Bättre flyt II - Opererande verksamheter är ett nationellt förbättringsarbete i samverkan med SKL (Sveriges kommuner och landsting) och Norrlands universitetssjukhus.

Följande material beskriver mer i detalj vad som förväntas av anmälda verksamheter i form av förberedande arbete. Förberedelserna syftar till att verksamheten ska vara så rustad som möjligt inför det första lärande seminariet den 8-9 september 2009.

Förberedelserna genomförs med stöd av er tilldelade handledare.

Förberedelsearbete Bättre flyt II – Opererande verksamheter

- 1. Välj det patientflöde ni ska jobba med**
- 2. Formulera vad ni vill åstadkomma – syfte och mål**
- 3. Sätta ihop förändringsteam beroende på vem som berörs och vad ni vill åstadkomma**
- 4. Samla in och sammanställ data om den egna verksamheten**
- 5. Gör en värdeflödesanalys på vald operationsprocess**
- 6. Hitta en mätansvarig och välj uppföljningskriterier**
- 7. Bestäm arbetsform för förbättringsarbetet/hitta mötestider**
- 8. Förankring av syfte med arbetet**
- 9. Planera för samverkan/spridning på hemmaplan under arbetsperioderna**
- 10. Ta hjälp av er handledare**
- 11. Att ta med till första lärande seminariet - LS 1**

Förberedelsearbete

Er verksamhet har anmälts för deltagande i det strukturerade förändringsarbetet *Bättre flyt II i opererande verksamheter*, som är ett nationellt förbättringsarbete i samverkan med SKL (Sveriges kommuner och landsting) och Norrlands universitetssjukhus. Ni kommer att delta på lärande seminarier där ni får goda möjligheter att bearbeta just ert förändringsområde och utbyta erfarenheter med andra verksamheter. Hur arbetet är upplagt beskrivs i inbjudan till *Bättre flyt II*. Före första seminariet bör vissa förberedelser göras. Enhetens tilldelade handledare kommer att kontakta teamet och berörda ledare för en förberedande träff. Då får ni möjlighet att gå igenom er anmälan och prata om nedanstående förberedelsepunkter. Tillsammans med handledaren förväntas ni också göra en värdeflödesanalys för att ert förändringsteam ska få en gemensam bild av det flöde ni ska jobba med.

1. Välj det patientflöde ni ska jobba med

Patientflödet ska innefatta hela vårdkedjan så att det passerar flera verksamheter. Det ska kännas tillräckligt angeläget/meningsfullt att förbättra utifrån att ni upplever ett eller flera problem i flödet. Patientflödet bör vara ett flöde där ni äger huvudparten av möjligheterna att förändra. I första hand bör det vara ett patientflöde som slukar resurser på grund av volym, i andra hand på grund av komplexitet. Det ska även vara något som är representativt – så ni får nytta av förändringarna även i framtiden.

Patientflöde:

2. Formulera vad ni vill åstadkomma – syfte och mål

Formulera ett övergripande syfte för förändringsarbetet som beskriver vilket flöde ni vill jobba med, vilket problem vill ni lösa, för vem det ska bli bättre och vad det ska leda till.

Övergripande syfte:

Formulera målsättningar för arbetet med anknytning till de 5 övergripande målområdena för bättre flyt:

1. Förbättrad patientsäkerhet
2. Ökat antal operationer per tilldelad resurs
3. Reducerat slöseri med patientens tid
4. Ökad tillfredsställelse hos medarbetarna
5. Förbättrad vårdkvalitet – ökat värde

(se exempel på numeriska och mätbara målformuleringar i introduktionspresentationen)

Patientsäkerhet	Ökat antal op per tilldelad resurs	Minskat slöseri med patientens tid	Medarbetartillfredsställelse	Förbättrad vårdkvalitet
Mål:	Mål:	Mål:	Mål:	Mål:

3. Sätta ihop förändringsteam beroende på vem som berörs och vad ni vill åstadkomma

Teamets sammansättning är en avgörande framgångsfaktor och hänger främst ihop med arbetets syfte och mål samt vilken eller vilka delar av systemet som blir berört av arbetet. Med tanke på att arbetet går genom hela vårdkedjan behöver ni fundera över vilka individer kan driva förändringar inom dessa delar och skapa de nödvändiga förutsättningarna för att testerna skall kunna genomföras. Några hållpunkter är ledare och utförare från samtliga verksamheter som berörs samt medverkan av medicinskt ansvarig läkare. Det kan också hända att teamsammansättningen skiljer sig mellan de som åker på lärande seminarierna och de som deltar i arbetet på hemmaplan.

I projekt Bättre flyt II – Opererande verksamheter ingår fem teammedlemmar i priset. Vill ni vara fler deltagare tillkommer en kostnad med 1000 kr/person.

Teamdeltagare	Verksamhet	Funktion

4. Samla in och sammanställ data om den egna verksamheten

Kartläggningar innebär att ta reda på mer om det område man har tänkt förbättra. Uppgifterna kan användas för att välja ut ett angeläget förbättringsområde. I bättre flyt kommer data från den egna verksamheten att användas som underlag i många olika moment (t ex för planering av tester och förändringar). En del av kartläggningarna beskriver hur verksamheten ser ut. Andra delar beskriver generella problemområden. Det är också önskvärt att ni kartlägger specifika problemområden i just ert patientflöde. En översikt med kartläggningar finns på sista sidan i detta dokument. Samla in uppgifter och ta med dessa till LS 1.

5. Gör en värdeflödesanalys på vald operationsprocess

Gör en värdeflödesanalys i augusti (halvdag) där ni utgår från hur det ser ut idag. Beskriv var processen börjar och slutar och vad processen ska åstadkomma i form av ökade patientvärden. Tydliggör vilka aktiviteter som ingår i flödet och värdera dem utifrån om de tillför ökat värde eller inte i tre nivåer; värdeskapande aktiviteter, ej värdeskapande men nödvändiga aktiviteter samt icke värdeskapande aktiviteter. Skatta den ungefärliga löptiden – hur lång tid som förflyter mellan de ingående stegen och hur lång tid processen tar sammantaget. Markera slutligen förbättringsområden i form av onödiga fördröjningar eller andra icke värdeskapande aktiviteter, rutiner som kan förbättras, dubbelarbete, irritationsmoment, et c. Värdeflödesanalysen ska göras i ett format som ni kan ta med till LS 1 (t e x blädderblockspapper eller dator).

6. Hitta en mätansvarig och välj uppföljningskriterier

Utse en mätansvarig person i teamet. Det ska vara någon som är någorlunda systematisk, har inblick i och förståelse för verksamheten. Det är även bra om den personen har ett nätverk i olika delar av verksamheten. Personen ska vara datakunnig och gärna samarbeta med verksamhetens controller. Den mätansvariges uppdrag är att tillse att mätningarna blir av på det sätt och vid de tillfällen som överenskommit och att resultaten sammanställs så att de kan användas till något vettigt.

I förberedelserna ingår att fundera över mätetal och hur ni ska veta att en förändring är en förbättring. Som grund för uppföljningen ligger målen för arbetet. Börja redan nu fundera på hur ni ska följa ert arbete.

Mätansvarig:

Uppföljningskriterier/mätetal relaterade till era mål:				
Mål 1	Mål 2	Mål 3	Mål 4	Mål 5

7. Bestäm arbetsform för förbättringsarbetet/hitta mötestider

Ett strukturerat förändringsarbete innebär initialt alltid ett merarbete i någon form. Erfarenhetsmässigt anser många förändringsteam att de definitivt tyckt att det varit värt detta merarbete, dock ofta först i efterskott. Problemet är tudelat – i viss mån är det ett ledaransvar att tillse att tid avsätts för arbetet, i viss mån bär många på ett dåligt samvete gentemot patienter och arbetskamrater över att gå ifrån för att göra annat. Det är därför viktigt att frågan hålls aktuell och hanteras efterhand som tidskonflikter uppstår.

Var tydliga med att detta förändringsarbete är prioriterat genom att i förväg sätta av tid för interna möten och möten mellan de verksamheter som samarbetar i Bättre flyt. Ett generellt tips är att det är bättre med korta möten ofta än längre möten sällan.

Regelbundet mötestillfälle för hela teamet:

8. Förankring av syfte med arbetet

Eftersom det här är ett flöde som engagerar många är det mycket viktigt med så stor medvetenheten och delaktighet som möjligt kring förändringsarbetet för då är chansen desto större att lyckas. Hur har området att förändra tagits fram? Hur har det gått till när ambitionsnivåerna för vad ni vill åstadkomma har bestämts? För hur många av medarbetarna är förbättringsområdet angeläget? Det är viktigt att förankring är gjord inför och under arbetet så att de som påverkas vet vad det handlar om.

Förankringstillfällen inför Bättre flyt II	Till vem	När

9. Planera för samverkan/spridning på hemmaplan under arbetsperioderna

För förändringsarbetet krävs någon form av lokalt forum. Det kommer att behövas tid och plats för att redovisa hur förändringarna går/vad som hänt, utbyta erfarenheter/ge och ta feedback, prata om det som är viktigt, få erfarenhetsredovisningar från andra eller föreläsningar för inspiration samt slutligen diskutera i mindre grupper för att generera idéer till nya förändringar att pröva.

Tänkbara mötestillfällen för samverkan/spridning:

Ett bra sätt att lyfta fram det pågående förändringsarbetet är att göra sig en datavägg. Där kan ni samla allt som har med Bättre flyt att göra så att de som inte är direkt inblandade, medarbetare och patienter, kan följa vad som pågår. Välj en vägg som många passerar och häng upp bakgrundsmaterial, målbeskrivningar, redovisningar av testade förändringar och resultatredovisningar.

En bra plats för en datavägg:

10. Ta hjälp av er handledare

Varje förbättringsteam har tilldelats en handledare. Det är deras uppgift att stötta teamen genom hela projektet. Ta därför kontakt med dem under tiden ni jobbar med förberedelserna.

Handledare:	Telefon:	e-post:

11. Att ta med till första lärande seminariet - LS 1

• Poster som beskriver er verksamhet

Till första lärande seminariet förväntas ni ha förberett en beskrivning av er verksamhet och ert kommande förbättringsarbete. Postern ska hängas upp för att kortfattat och överskådligt presentera teamen för varandra. Under arbetets gång kommer teamens fortgående arbete och resultat kontinuerligt att presenteras i form av dessa postrar. Presentationen är ett sätt att träna på att tydligt uttrycka syfte, mål, förändringar och resultat, men också ett hjälpmedel för att sprida goda idéer och lära av varandra. Postern kan med fördel baseras på den bifogade postermallen 90x120 och ska beskriva följande:

1. Beskrivning av valt patientflöde
2. Beskrivning av bakgrund/den nuvarande situationen
3. Beskrivning av syftet för arbetet
4. Era mätbara mål som beskriver vad ni vill uppnå med arbetet
5. Deltagande enhet/enheter och medlemmar i teamet

• Er värdeflödesanalys

Ni kommer att fortsätta arbeta med er värdeflödesanalys. Rulla därför försiktigt ihop eventuella blädderblockspapper eller tapetrullar och ta med dem tillsammans med listor eller postit-lappar som beskriver ert flöde inklusive tänkbara förbättringsområden och förbättringsförslag.

• Sammanställning av kartläggningar

Sista bladet i detta dokument innehåller en översikt för de kartläggningar som ni har genomfört. Skriv eller riv ut det och sätt upp det i anslutning till postern.

Lycka till med förberedelserna!

Vi ses till LS 1

Frågor om förberedelsematerialet besvaras av respektive teams handledare eller projektledningen.

Bättre flyt II – Opererande verksamheter

Ett förbättringsprojekt i samverkan mellan
Sveriges kommuner och landsting och
Norrlands universitetssjukhus, Umeå

Projektledning:

Anders Edström
Memeologen
070-600 06 98
0910-77 07 62
anders.edstrom@vll.se

Ulf Andersson
Memeologen
070-577 18 26
0910-77 18 26
ulf.andersson@vll.se